AMBRUS BÉLA

# A Hevesi-sík madárvilága (1983-1993)

## Bevezetés

A Heves-megye délkeleti részén elterülő közel 600 km$^2$-es síkság sokáig a tiszai Alföld alig kutatott tájai közé tartozott. A terület gerinces, s azon belül madárfaunájáról az első összefoglaló mű (ENDES-HARKA, 1987.) az elmúlt évtized végén jelent meg, ráirányítva a leendő kutatók figyelmét a táj különleges madártani értékeire. Mi eddig közel tíz esztendőn át végeztünk megfigyeléseket, kutatásokat, s ezen idő alatt is nagy változásokon ment át a táj madárvilága. Új fészkelők jelentek meg, egyes fajoknál határozott állománynövekedést illetve terjeszkedést, bizonyos költőfajoknál drasztikus állománycsökkenést figyeltünk meg. A terület madártanilag, botanikailag és tájképileg legértékesebb részei védettség alá kerültek az 1993-ban megalakult Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (NAGY, 1992.). Kutatásainkat, megfigyeléseinket tovább kívánjuk folytatni, hiszen a madárvilág állandó változásokon megy át, s hisszük, hogy a táj bőségesen kárpótolni fog a fáradozásunkért.

## Terület és módszer

A vizsgált területet nyugaton a Gyöngyösi-sík, délen a Jászság, keleten és délkeleten a Tisza-tó illetve a Tisza-folyó megyei szakasza, északon a 3-as főútvonal és a Borsodi-Mezőség határolja.

Kutatásaink tárgyát elsősorban a folyószabályozások után kialakult másodlagos szikes puszták és rétek (Achilleo-Festucetum



pseudovinae, Agrosti-Alopecu-retum pratensis, Agrosti-Eleocchari-Alopecuretum geniculati), s az azok közé ékelődő löszgyepek (Salvio-Festucetum rupicolae) madárvilága alkotta, de végeztünk megfigyeléseket vízi és erdei élőhelyeken, agrárterületeken ill. emberi településeken is. Kutatásainkat és megfigyeléseinket alkalomszerűen végeztük. Az 1983-1993-as időszakban megközelítőleg 900 alkalommal jártunk a területen.

Megfigyelők: Ambrus Béla, Ambrus Béláné, Balázs Tibor, Borbáth Péter, Fatér Imre, Fitala Csaba, Dr. Kovács Gábor, Kurcz László, Szitta Tamás, Tóth László, Visnyei Lajos, Zalai Tamás.

## Megfigyelési eredmények

Kis vöcsök (Podiceps ruficollis). Halastavaknál kisebb számban költ.

Feketenyakú vöcsök (Podiceps nigricollis). Tavaszi átvonuláson szórványosan előfodul halastavakon.

Búbos vöcsök (Podiceps cristatus). A kiskörei halastavaknál a leggyakoribb költő vöcsökfaj.

Kárókatona (Phalacrocorax carbo). A vizsgált területen nem fészkel, de a Tisza árterében költő kolóniákból rendszeresen látogatják egyedei a halastavakat táplálkozás céljából.

Szürke gém (Ardea cinerea). Költését nem észleltük, csak táplálkozó példányait figyeltük meg időszakos és állandó vízállású területeken.

Vörös gém (Ardea purpurea). Ritka vendég a tájon.

Üstökös gém (Ardeola ralloides). A kiskörei halastavaknál nyárvégi időszakban elsősorban fiatal egyedeket figyeltünk meg.

Nagy kócsag (Egretta alba). A Tisza árterében költő példányok látogatják táplálkozás céljából a területet.

Kis kócsag (Ergetta garzetta). Halastavak, vízállásos területek rendszeres vendége.

Bakcsó (Nycticorax nycticorax). Nem fészkel a területen.

Pocgém (Ixobrychus minutus). Költését a kiskörei halastavaknál és Tenk közelében a Hanyi-éren létesített víztározónál bizonyítottuk.

Bölömbika (Botaurus stellaris). Fészkelését a hevesvezekényi Kis-Ludas kb, 1-1,5 hektáros nádasában észleltük 2-3 párban.

Fehér gólya (Ciconia ciconia). A fészkelő állomány közel 98 %-a emberi településeken költ. A vizes élőhelyek eltűnése, a táplálékbázisok csökkenése miatt állománya az 1963-as 127 párról 1984-re 72 párra csökkent.

Fekete gólya (Ciconia nigra). Főként őszi vonulás idején mutatkozik kisebb számban. 1991. szept. 8-án 25 példány tartózkodott a kiskörei Rákháton.

Kanalasgém (Platalea leucorodia). Ritka vendég őszi időszakban.

Nyári lúd (Anser anser). Őszi időszakban ritka átvonuló.

Nagy lilik (Anser albifrons). A területen a legnagyobb példányszámban vendégeskedő vadlúdfaj. Jellegzetes éjszakázóhelye a hevesvezekényi Kis-Ludas.

Vetési lúd (Anser fabalis). 1988. szeptember 20-én a kömlői Gyula-gyepen egy távvezeték által levert példányt találtunk.

Tőkés réce (Anas platyrhynchos). Gyakori költőfaj, fészkelését számos esetben észleltük nedves élőhelyeken kívül is.

Böjti réce (Anas querquedula). Ritka fészkelő.

Csörgő réce (Anas crecca). Ritka átvonuló.



Nyílfarkú réce (Anas acuta). Ritka átvonuló.

Fütyülő réce (Anas penelope). Ritka átvonuló.

Kanalas réce (Anas clypeata). Rendszeres átvonuló

Barátréce (Aythya ferina). Ritka átvonuló.

Cigányréce (Aythya nyroca). Költését eddig csak Tenk mellett a Hanyi-éren létesített víztározón észleltük.

Kékcsőrű réce (Oxyura leucocephala). 1983. májusában a hevesvezekényi Makai-gyep egy elvizes foltján tartózkodott egy nászruhás hím.

Vörös kánya (Milvus milvus). 1990. okt. 4-én Kétútköz közelében, 1992. aug. 16-án Poroszló határában tartózkodott 1-1 példány.

Barna kánya (Milvus migrans). Ritka vendég a síkságon.

Héja (Accipiter gentilis). Ritka fészkelő.

Karvaly (Accipiter nisus). Kisebb számban vendégeskedik téli időszakban a területen.

Pusztai ölyv (Buteo rufinus). A területen nyaranta 3-4 példány tartrózkodik.

Egerészölyv (Buteo buteo). Rendszeres fészkelő a területen. Téli időszakban számuk megnövekszik főleg a mezei pocok (Microtus arvalis) gradációja idején.

Gatyás ölyv (Buteo lagopus). Rendszeres téli vendég.

Szirti sas (Aquila chrysaëtus). 1993. január 30-án a tarnaszentmiklósi Hamva-járási-dűlőn, február 7-én a kömlői Rívóparton tartózkodott egy fiatal példány.

Parlagi sas (Aquila heliaca). Nyárvégi időszakban elsősorban fiatal egyedeket észleltünk.

Kis békászósas (Aquila pomarina). Nyaranta rendszeresen észleltünk fiatal példányokat.

Réti sas (Haliaetus albicilla). Telente 8-12 példány tartózkodik a nyílt, pusztai részeken.

Kékes rétihéja (Circus cyaneus). Rendszeres téli vendég.

Hamvas rétihéja (Circus pygargus). Kizárólag gabonatáblákban fészkel évente 1-5 pár, de egyes években nem találunk költõ párokat.

Barna rétihéja (Circus aeruginosus). Nádasok szórványosan fészkelõ ragadozómadara.

Kígyászölyv (Circaëtus gallicus). Õszi vonuláson rendszeresen észleltük vadászgató példányait.

Kerecsensólyom (Falco cherrug). Vonulási idõben gyakran megfigyeltük idõs példányait.

Vándorsólyom (Falco peregrinus) Szórványos téli vendég.

Kabasólyom (Falco subbuteo). Õszi vonulási idõszakban rendszeresen megfigyeltük fiatal egyedeit

Kis sólyom (Falco columbarius). Ritka téli vendég.

Kék vércse (Falco vespertinus). A Hevesi-sík fészkelõállománya 50-100 párra tehetõ, melyek döntõ hányada elhagyott szarka és dolmányos varjú fészekben költ. A nyolcvanas évek elején még számos fészkelõtelepe létezett vetési varjú kolóniákban, ám fokozatosan megszüntek. Egyetlen jelentõsebb telepe a pélyi Rakottyában van.

Vörös vércse (Falco tinnunculus). Leggyakoribb költõ ragadozómadár a síkságon, bár az utóbbi években kissé megfogyatkozott az állománya. Telente rendszeresen megfigyelhetõ néhány vadászó öreg hím.

Fogoly (Perdix perdix). A nyolcvanas évek elején még erõsnek mondható populáció élt a területen, de az azóta eltelt közel tíz év alatt többféle emberi és természeti behatás folytán (84/85-ös és 86/87-es kemény tél, orvvadászat) állománya drasztikus mértékben lecsökkent.



Fürj (Coturnix coturnix). Fogyatkozó számban költ.

Fácán (Phasianus colchicus). Gyakori fészkelõ.

Daru (Grus grus). Ritka átvonuló (max. 50 példány).

Guvat (Rallus aquaticus). A hevesvezekényi Kis-Ludas nádasában fészkel.

Haris (Crex crex). 1991. május 5-én a tiszanánai Magas-határon szólt egy példánya gabonatábla szélén.

Pettyes vízicsibe (Porzana porzana). Hevesvezekényi Kis-Ludas nádasában költ.

Vízityúk (Gallinula chloropus). Állandó vízállású, növényzettel borított területek rendszeres fészkelõje.

Szárcsa (Fulica atra). Halastavak, csatornák, nádasok gyakori fészkelõje.

Túzok (Otis tarda). A Hevesi-síkság madárállományának legnagyobb értékét a területen élõ és fészkelõ 55-60 túzok jelenti. Az utóbbi évek hatékony védelmi intézkedéseinek köszönhetõen 1992-ben 10 pár költését sikerült bizonyítani, ami még kiegészülhet a gabonában költõ párokkal.

Bíbic (Vanellus vanellus). Rendszeresen fészkelõ.

Aranylile (Pluvialis apricarius). Ritka átvonuló

Parti lile (Charadrius hiaticula). Eddig csak a kömlõi hígtrágya-szikkasztón észleltük három alkalommal: 1988. április 5. 1 példány, 1991. július 14. 6 példány, 1993. május 2. 2 példány.

Kis lile (Charadrius dubius). 1987-ben Heves határában homokbányában költött egy pár.

Kis póling (Numenius phaeopus). Ritka átvonuló.

Nagy póling (Numenius arquatus). Rendszeresen átvonuló (megfigyelt maximuma egy csapatban 50 példány).

Nagy goda (Limosa limosa). Pusztagyepeken szórványos fészkelő, de vonulás idején a száz példányos csapatai sem ritkák.

Kis goda (Limosa lapponica). 1985. szeptember 21-én a hevesvezekényi Makai-gyep belvizes foltjain észleltünk egy példányt.

Füstös cankó (Tringa erythropus). Ritka átvonuló.

Piroslábú cankó (Tringa totanus). Szórványos fészkelő.

Szürke cankó (Tringa nebularia). 1993. július 25-én a kömlői hígtrágya-szikkasztón 5 példányt láttunk.

Erdei cankó (Tringa ochropus). Ritka átvonuló, de a kömlői hígtrágya-ülepítőn észleltük átnyaralását is.

Réti cankó (Tringa glaroela). Rendszeres átvonuló.

Billegető cankó (Tringa hypoleucos). Ritka átvonuló.

Sárszalonka (Gallinago gallinago). Ritka fészkelő.

Havasi partfutó (Calidris alpina). 1989. április 13-án a hevesvezekényi Makai-gyepen 3 példány, a pélyi Hatrongyoson 1992. március 22-én egy példány tartózkodott.

Pajzsoscankó (Philomachus pugnax). Hatalmas tömegekben vonul át a területen, gyakran át is nyaral. Legnagyobb közel 3000 példányos csapatát 1993. április 24-én a tiszanánai hígtrágya-szikkasztón figyeltük meg.

Gólyatöcs (Himantopus himantopus). 1983 tavaszán a hevesvezekényi Kis-Ludas belvizes foltján időzött egy példány.

Gulipán (Recurvirostra avosetta). Ritka, de jellegzetes fészkelője a területnek. A hevesvezekényi Kis-Ludas és Heves alatti belvizes foltokon a téli és a tavaszi csapadék mennyiségének függvényében 1-2 pár



minden évben költ. A rendkívüli szárazság miatt 1992-93-ban e helyeken nem volt költés. Alkalmi fészkelési megfigyeléseink vannak a kömlői, tiszanánai és a poroszlói hígtrágya-szikkasztó tavairól. Legnagyobb, közel 120 példányos tavaszi vonó csapatát egy Heves mellett elterülő belvizes folton észleltük 1989-ben.

Ugartyúk (Burhinus oedicnemus). Évente 4-8 pár fészkel a területen. Agrokultúrákban (kukorica, napraforgó, gabonatáblák szikes foltjai) mind több pár. Jobbára csak a terület keleti határában borsóföldön 65 példányt észleltünk egy csapatban szeptember 11-én (AMBRUS, 1990.)

Ezüstsirály (Larus argentatus). Ritka vendég.

Dankasirály (Larus ridibundus). A poroszlói hígtrágya-ülepítő tavának szigetein rendszeresen fészkel.

Fattyúszerkő (Chlidonias hybrida). Ritka vendég.

Küszvágó csér (Sterna hirundo). A kiskörei halastavak gyakori vendége táplálkozás céljából, de a területen nem költ.

Kék galamb (Columba oenas). Átvonul a területen.

Örvös galamb (Columba palumbus). Gyakori fészkelő.

Vadgerle (Streptopelia turtur). Gyakori fészkelője a síkságnak, s a napraforgó érése idején nem ritka a faj 4-500 példányának együttes tartózkodása sem.

Balkáni gerle (Streptopelia decaocto). Elsősorban az emberi települések gyakori fészkelője.

Kakukk (Cuculus canorus) Rendszeres, de nem gyakori fészkelő. Fiókáinak gyakori dajkamadara a nádirigó (Acrocephalus arundinaceus).

Gyöngybagoly (Tyto alba). Fészkelését a kömlői templomtoronyban, néhány tanyán és egy

hevesvezekényi lakás padlásán bizonyítottuk be.

Uhu (Bubo bubo). 1991. július 20-án Tenken egy gépkocsi ütött el egy fiatal példányt, amely valószínűleg a Bükkben kieresztett uhuk közül származhatott.

Kuvik (Athene noctua). A tanyák többségében költött az elmúlt évtizedben. Az utóbbi években veszélybe került az állomány számos ősi fészkelőhelynek számító tanyaépület lebontása és a táplálékállatok mennyiségi viszonyaiban közvetlenül is fontos szerepet játszó intenzív állattartás visszaszorulása miatt.

Erdei fülesbagoly (Asio otus). Rendszeresen fészkel, telente kisebb-nagyobb példányszámú csapatai telelnek lakott települések alig zavart részein. 1991. telén a kömlői Polgármesteri Hivatal udvarán közel 1000 példány tartózkodott.

Réti fülesbagoly (Asio flammeus). Egyetlen fészkelését sikerült eddig megfigyelnünk 1992. tavaszán a hevesvezekényi Kis-Ludas magasfüvű rétjén.

Lappantyú (Caprimulgus europaeus). valószínűleg fészkel a területen, erre utal számos megfigyelése költési időben.

Sarlósfecske (Apus apus). Nyári időszakban néhány példányos csapatai elvetődnek a területre, de nem költ.

Jégmadár (Alcedo atthis). Ritka vendég, nem fészkel.

Gyurgyalag (Merops apiaster). Rendszeres őszi és tavaszi átvonuló. 1993. nyarán Kömlő mellett valószínűleg költött. Száraz-Bő, homokbánya: 10-12 pár fészkel.

Szalakóta (Coracias garrulus). A kedvező élőhelyi adottságoknak köszönhetően viszonylag szép



állomány él a területen. Az 1992-93-as felmérések alapján a Hevesi-síkságon 20-25 pár költ. Az állomány stabilizálása és a negatív emberi ill természeti behatások ellensúlyozása érdekében a potenciális élőhelyeken mesterséges fészekodukat helyezünk ki (AMBRUS-BALÁZS, 1992).

Búbos banka (Upupa epops). Szórványosan fészkel.

Nyaktekercs (Jynx torquilla). Ritka vonuló.

Zöld küllő (Picus viridis). Szórványosan költ.

Fekete harkály (Dendrocopos martius). Ritka téli vendég.

Nagy fakopáncs (Dendrocopos major). Rendszeresen megjelenő téli vendég.

Balkáni fakopáncs (Dendrocopos syriacus balcanicus). ritka költő.

Közép fakopáncs (Dendrocopos medius). Ritka kóborló.

Kis fakopáncs (Dendrocopos minor). Kisebb számban átvonul, néha áttelel.

Székipacsirta (Calandrella brachydactyla hungarica). 1991. május 24-én és június 1-én Sarud mellett kukoricavetés szikes foltján figyeltük meg egy-egy példányát. Mivel az észlelés költési időben történt és Kelet-Szlovákiában ill., a Hortobágyon sikerült bizonyítani a faj agrárkörnyezetben való fészkelését (DANKÓ, 1993.), elképzelhető az itteni költése is.

Búbospacsirta (Galerida cristata). Szórványosan költ.

Mezei pacsirta (Alauda arvensis). Gyakori fészkelő.

Füsti fecske (Hirundo rustica). Lakott települések viszonylag gyakori fészkelője.

Molnárfecske (Delichon urbica). Lakott települések fokozatosan visszaszoruló állományú fészkelője.

Partifecske (Riparia riparia). A síkságon jellegzetes költõhelyei a homokbányák. Egyre több telepe válik lakatlanná a zavarás, a fészkelési idõben történõ intenzív homokbányászat miatt.

Sárgarigó (Oriolus oriolus). Jellegzetes fészkelõ.

Holló (Corvus corax). A faj a nyolcvanas évek végén költött elõször a területen a besenyõteleki Disznóskert erdejében. Tiszanána és Sarud határában is sikerült revírt foglaló párokat megfigyelnünk, amely a faj terjeszkedésének tudható be.

Dolmányos varjú (Corvus cornix). Gyakori fészkelõ.

Vetési varjú (Corvus frugilegus). A nyolcvanas évek elején még hatalmas telepei voltak a területen. Állománya azóta jelentõsen megfogyatkozott a fiókás fészkek kiszedése, kilövése ill. dúvadirtás céljából kihelyezett mérgezett tojások elfogyasztása miatt. Becsléseink szerint 1000-1500 pár élhet a területen. Telente óriási tömegben lepik el a síkságot északon és keleten élõ egyedei.

Csóka (Corvus monedula). Szórványosan költ.

Szarka (Pica pica). Elterjedt, gyakori fészkelõ.

Szajkó (Garrulus glandarius). Ritka fészkelõ, inkább téli idõszakban gyakoribb a tájon.

Széncinege(Parus major). Ritka fészkelõ, gyakori téli kóborló.

Kékcinege (Parus caeruleus). Gyakori téli vendég.

Õszapó (Aegithalos caudatus). A kömlõi Hálaska erdejében 1993. január 31-én 12 példányt figyeltünk meg.

Rövidkarmú fakusz (Certhia brachydactyla). A kömlõi Gulya-gyep mezõvédõ fasorában 1988. december 26-án 3 példány tartózkodott.



Ökörszem (Troglodytes troglodytes). Vonuláson és télen észleltünk kisebb számban.

Fenyõrigó (Turdus pilaris). Gyakori téli vendég, olykor az ezres csapatai sem ritkák.

Énekes rigó (Turdus philomelos). Ritka fészkelõ, szórványos átvonuló.

Szõlõrigó (Turdus iliacus). 1988. április 1-én a kömlõi Kiserdõben észleltünk egy példányt.

Örvös rigó (Turdus torquatus). 1988. április 1-én a kömlõi Kiserdõben egy párt, 1993. április 5-én a pélyi Rakottyásban egy hímet észleltünk.

Fekete rigó (Turdus merula). Szórványosan fészkelõ nagyobb kiterjedésû erdõkben.

Hantmadár (Oenanthe oenanthe). Szórványosan fészkelõ.

Cigány-csaláncsúcsa (Saxicola torquata). Gyakori fészkelõ.

Rozsdás csaláncsúcs (Saxicola rubetra). Átvonuló.

Kerti rozsdafarkú (Phoenicurus phoenicurus). Ritka átvonuló.

Házi rozsdafarkú (Phoenicurus ochruros). Minden lakott településen költ kb. 2-3 pár.

Fülemüle (Luscinia megarhynchos). Gyakori fészkelõ.

Nagy fülemüle (Luscinia luscinia). 1993. június 24-én egy példányt gyûrûzött Pély Ludas-Fertõ erdejében Fitala Csaba.

Vörösbegy (Erithacus rubecula). Ritka fészkelõ.

Berki tücsökmadár (Locustella fluviatilis). Szórványos fészkelõ.

Nádi tücsökmadár (Locustella luscinioides). Nádasok szórványos fészkelõje.

Nádirigó (Agrocephalus arundinaceus). Nádasok jellegzetes fészkelõje.

Cserregõ nádiposzáta (Acrocephalus scirpaceus). Nádasok költõmadara.

Énekes nádiposzáta (Acrocephalus palustris). Jellegzetes fészkelő nem csak vizes biotópokban.

Foltos nádiposzáta (Acrocephalus schoenobaenus). Nedves élőhelyek fészkelője.

Kerti geze (Hippolais icterina). Ritka átvonuló.

Barátkaposzáta (Sylvia atricapilla). Bokrosok fészkelője.

Karvalyposzáta (Sylvia nisoria). Ritka fészkelő.

Kerti poszáta (Sylvia borin). Ritka fészkelő.

Mezei poszáta (Sylvia communis). Gyakori fészkelő.

Kis poszáta (Sylvia curruca). Gyakori fészkelő.

Fitiszfüzike (Phylloscopus trochilus). Átvonuló.

Csilpcsalp-füzike (Phylloscopus collybita). Ritka fészkelő.

Sisegő füzike (Phylloscopus sibilatrix). Ritka átvonuló.

Sárgafejű királyka (Regulus regulus). 1988. április 1-én a kömlői Kiserdőben láttunk egy példányt.

Szürke légykapó (Muscicapa striata). Jellegzetes fészkelő.

Kormos légykapó (Ficedula hypoleuca). Átvonuló.

Örvös légykapó (Ficedula albicollis). Átvonuló.

Réti pityer (Anthus pratensis). Gyakori átvonuló.

Parlagi pityer (Anthus campestris). Rövidfüvű pusztai területek jellegzetes fészkelője.

Erdei pityer (Anthus trivialis). Erdők, esetenként fasorok jellegzetes költőmadara.

Barázdabillegető (Motacilla alba). Ritka fészkelő.

Sárga billegető (Motacilla flava). Nedves magasrétek jellegzetes fészkelője. Balkáni alfaját, a kucsmás billegetőt (Motacilla flava feldeggi) a területen 1988. május 13-án a kömlői Homokoson, 1991. augusztus 4-én az



átányi Nagy-Fertő melletti tarlón figyeltünk meg egy-egy példányban. Az alfaj költését eddig még nem sikerült bizonyítanunk.

Csonttollú (Bombycilla garrulus). Jellegzetes inváziós madár a síkságon. Egyes években nem mutatkozik, máskor - 1988. dec. 21-én 100-200 példány tartózkodott Kömlő belterületén - tömegesen fordul elő.

Nagy őrgébics (Lanius excubitor). Ritka, de rendszeresen előforduló téli vendég.

Kis őrgébics (Lanius minor). Fogyatkozó számban költ.

Tövisszúró gébics (Lanius collurio). Kis számú, de jellegzetes fészkelő.

Seregély (Sturnus vulgaris). Gyakori fészkelő.

Házi veréb (Passer domesticus). Gyakori fészkelő.

Mezei veréb (Passer montanus). Gyakori fészkelő.

Meggyvágó (Coccothraustes coccothraustes). Téli vendég.

Zöldike (Carduelis chloris). Jellegzetes költőfaj.

Tengelic (Carduelis carduelis). Jellegzetes fészkelő.

Kenderike (Carduelis cannabina). Telente kisebb-nagyobb csapatai láthatók.

Süvöltő (Pyrrhula pyrhula). Gyakori téli vendég.

Erdei pinty (Fringilla coelebs). Erdős, fás élőhelyeken mindenütt gyakori költőfaj.

Fenyőpinty (Fringilla montifringilla). Rendszeres téli vendég.

Citromsármány (Emberiza citronella). Telente kisebb-nagyobb csapatai tartózkodnak a területen.

Sordély (Emberiza calandra). Jellegzetes fészkelő.

Nádi sármány (Emberiza schoeniclus). Nedves élőhelyek szórványos költőfaja. Telente

rendszeresen kisebb-nagyobb csapatai figyelhetők meg.

## IRODALOM

AMBRUS, B. 1990. Ugartyúkok (Burhinus oedicnemus) tömeges őszi gyülekezése. Madártani Tájékoztató, január-június: 46.

AMBRUS, B., BALÁZS, T. 1992. Szalakóta (Coracias garrulus) odutelepítés eredményei a Dél-Hevesben. Madártani Tájékoztató, január-június 11-13.

AMBRUS, B. 1992. A szikipacsirta (Calandrella brachydactyla) megfigyelése Sarud határában. Madártani Tájékoztató, január-június: 15-16.

AMBRUS, B. 1992. Holló (Corvus corax) előfordulása a Hevesi-síkon. Calandrella, VI/I: 66.

AMBRUS, B. 1992. Kucsmás billegető (Motacilla flava feldegg) a Hevesi-síkon. Calandrella, VI/I: 67.

DANKÓ, S. 1993. A szikipacsirta (Calandrella brachydactyla) előfordulása és fészkelése Kelet-Szlovákiában. Madártani Tájékoztató, január-június:32-34.

ENDES, M., HARKA, Á. 1987. A Heves-Borsodi-síkság gerincesfaunája. Tiszai Téka, Eger, pp 103.

HARASZTHY, L. (szerk.) 1988. Magyarország madárvendégei. Natura, Budapest, pp 172



NAGY, Sz. 1992. Tájvédelmi körzet létesül a hevesi pusztákon. Heves Megyei Hírlap, 26:13.